

Sosiaalinen kestävyys

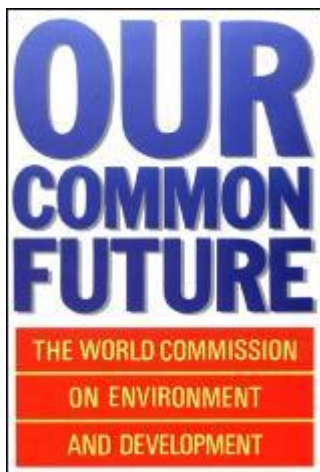
Kestävyysratkaisujen verkkokurssi aineenopettajille

Tuuli Hirvilammi
Yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto
tuuli.hirvilammi@tuni.fi

Luennon rakenne

- Sosiaalinen kestävyys kestävä kehityksen kokonaisuudessa
- Sosiaalinen kestävyys: hyvinvoinnin edistäminen, kohtuus, oikeudenmukaisuus, osallisuus
- Kestävyysratkaisuja: Ekososiaalipolitiikan keinot

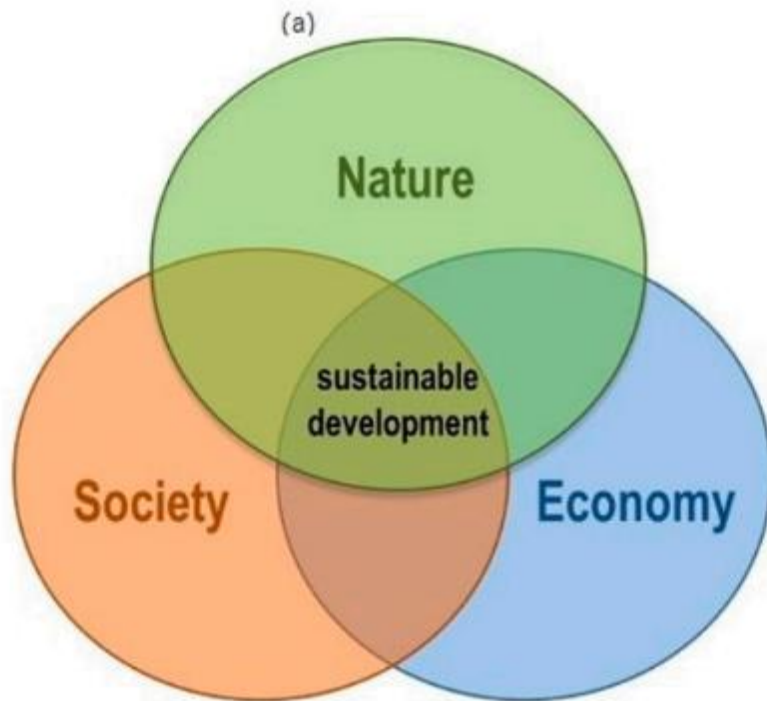
Kestävän kehityksen ulottuvuudet

Kestävä kehitys jaetaan usein kolmeen ulottuvuuteen:

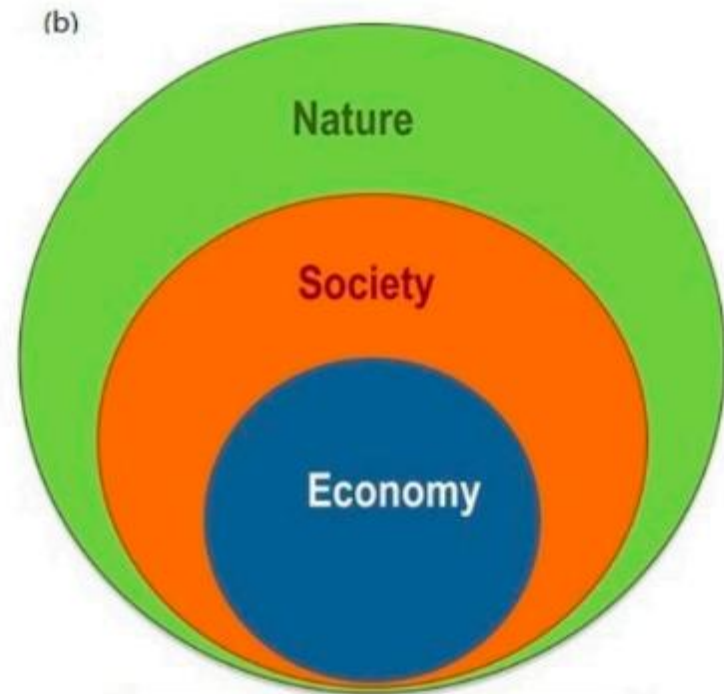
- Ekologinen kestävyys
- Sosiaalinen kestävyys
- Taloudellinen kestävyys

Ulottuvuuksien väliset suhteet?

Weak sustainability

Based in Brundtland 1987.

Strong sustainability

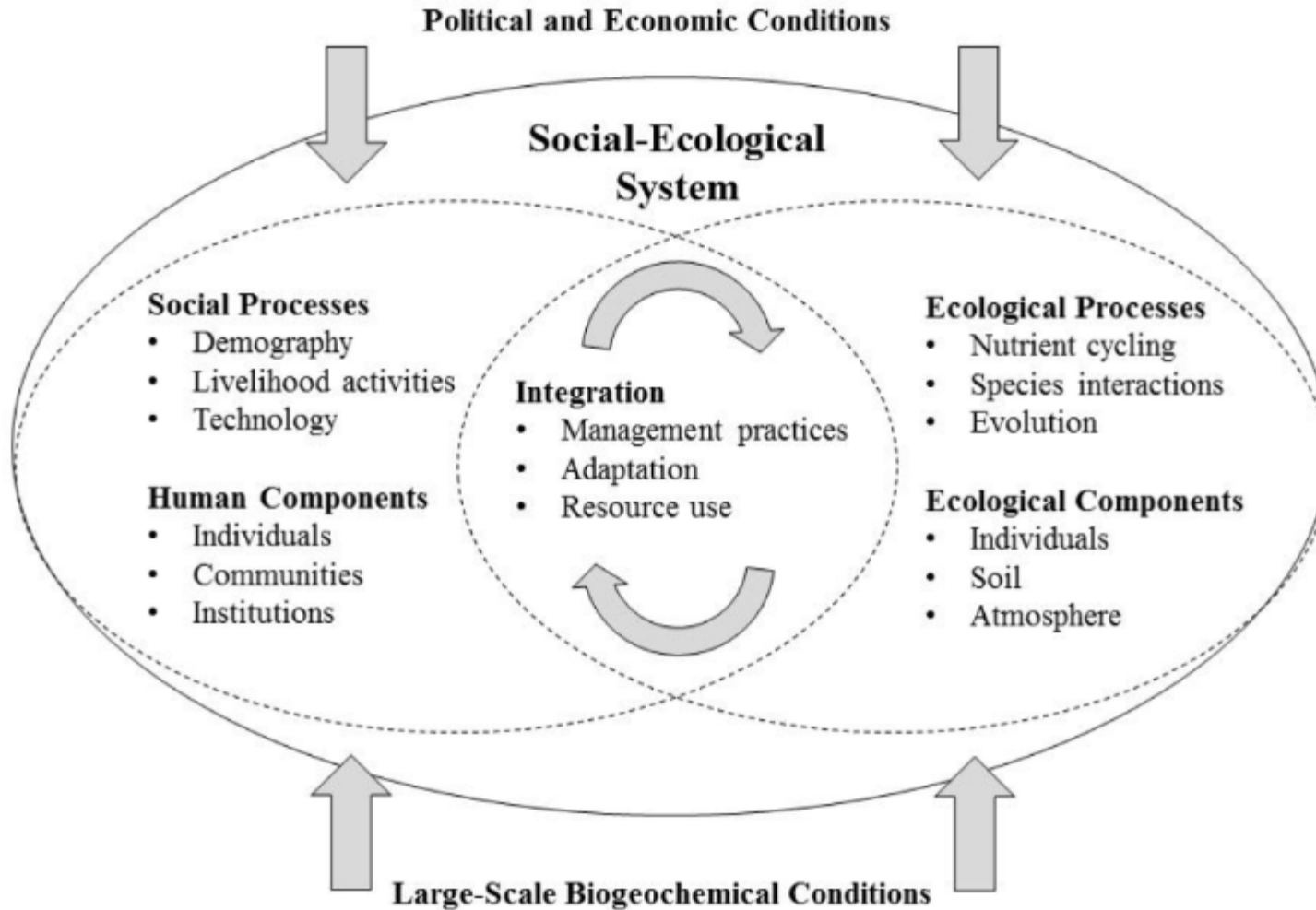
Giddings 2002.

Heikosta vahvaan kestävyyteen

Folke, C., R. Biggs, A. V. Norström, B. Reyers, and J. Rockström. 2016. Social-ecological resilience and biosphere-based sustainability science. *Ecology and Society* 21(3):41. <http://dx.doi.org/10.5751/ES-08748-210341>

Systemien taju

Sosiaalinen kestävyys

- Ei yhtä yksiselitteistä määritelmää

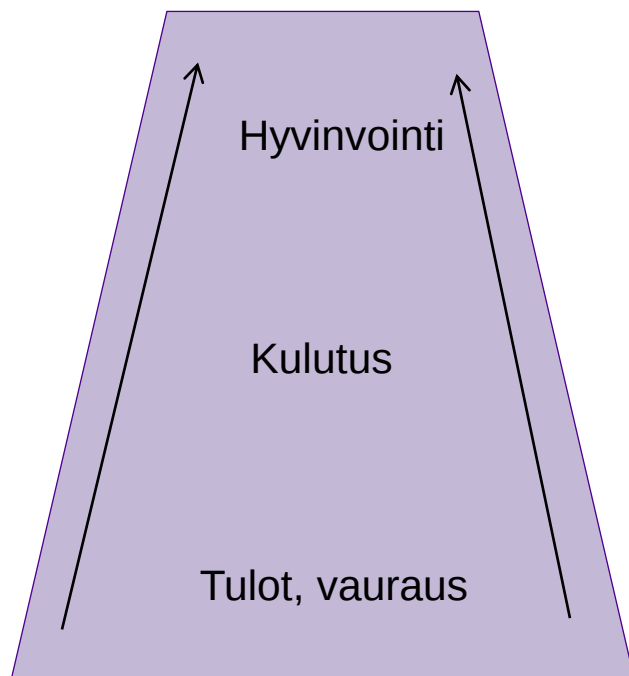
Tavoitteina mm.

- sosiaalinen osallistuminen, inklusiivinen ja tasa-arvoinen yhteiskunta (*a society for all*)
- hyvinvointi ja riittävä toimeentulo, terveyden ja koulutuksen edistäminen, köyhyyden poistaminen

Sosiaalinen kestävyys on hyvinvoinnin edistämistä

Ensin on purettava hyvinvoinnin harhakuvia!

Hyvinvointi ei ole sama kuin

- BKT/asukas
- Kulutustaso
- Elintaso
- Rahallisesta vauraudesta saatava hyöty
- Preferenssien toteuttaminen ja valinnanvapaus
- Onnellisuuden tunne ja nautintojen seuraaminen

Ihminen on osa luontoa

Relationaalisuus:
Hyvinvointi ei ole yksilöllinen kokemus vaan se on riippuvaista suhteista ja yhteyksistä ihmisten välillä ja ihmisten ja elollisen luonnon välillä.

Ekosysteemien ratkaiseva merkitys hyvinvoinnille

Hyvinvoinnin materiaallinen perusta

- Ruoka
- Puhdas vesi
- Uusiutuvat ja uusiutumattomat energianlähteet
- Biokemikaalit
- Mineraalit
- Geneettiset resurssit jne.

Hyvinvointia ylläpitävät ekosysteemiprosessit

- Ilmaston säätely
- Tautien säätely
- Vesien säätely
- Veden puhdistus
- Pölytys

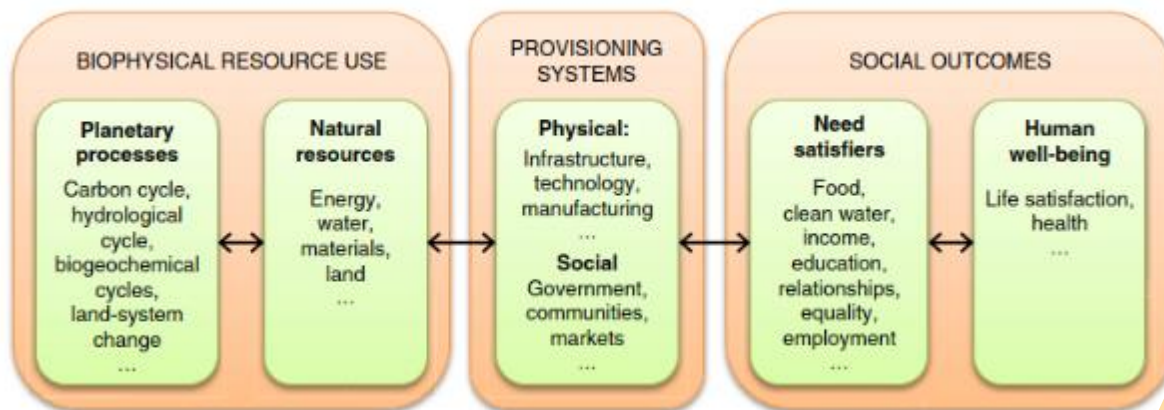
Moniulotteisen hyvinvoinnin tukeminen

- Psyykkinen terveys
- Henkiset ja uskonnolliset elämykset
- Oleminen ja virkistäytyminen
- Esteettisyys
- Luovuus ja inspiraatio
- Paikkasidonnaisuus, paikan taju jne.

Elämän perusta

Toiminnot, jotka ovat välttämättömiä kaikille muille ekosysteemiprosesseille

- Maan muodostus
- Ravintokierto
- Primäärituotanto

O'Neill et al. 2018

Mutta mitä hyvinvointi on?

Mitä siihen tarvitaan?

- Lukuisia erilaisia lähestymistapoja, ei yksiselitteistä vastausta
- Kestävän hyvinvoinnin tutkimuksessa käytetään usein tarveteoreettisia lähestymistapoja

Max-Neef ja yhdeksän perustarvetta

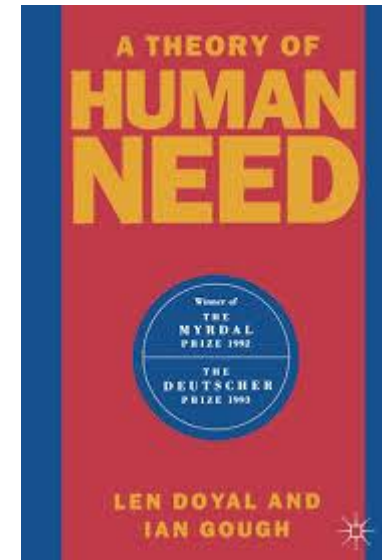
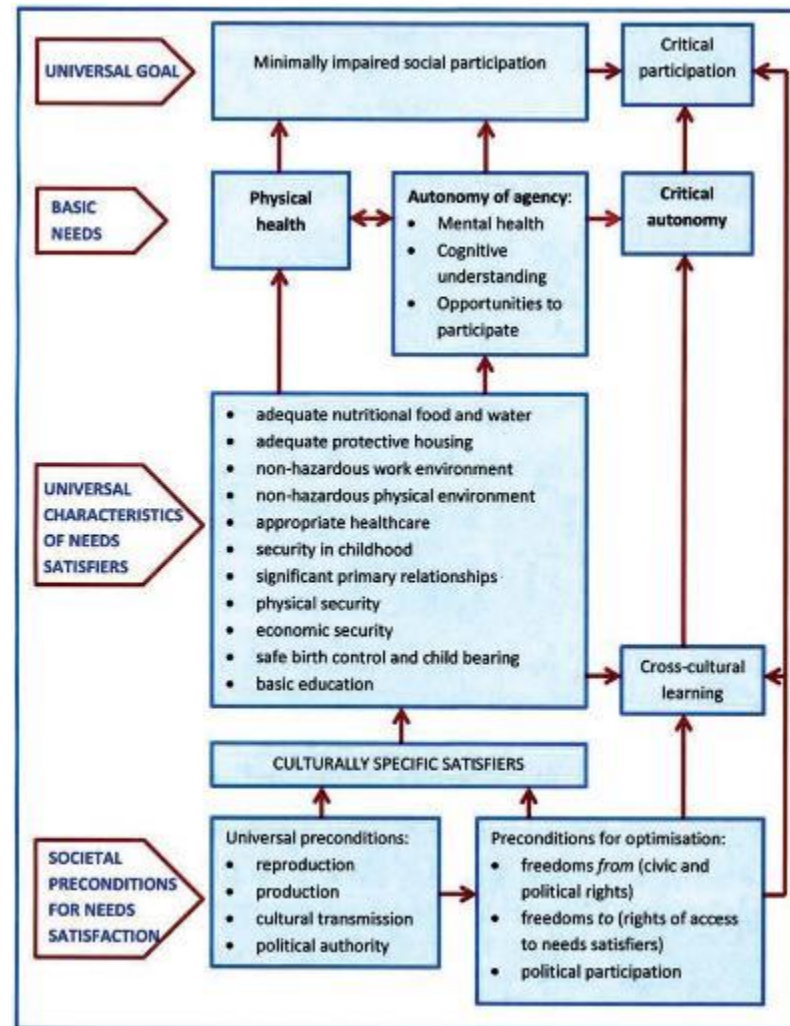
- Olemassaolo, Turva, Tunteet, Ymmärtäminen, Osallistuminen, Joutilaisuus, Luovuus, Identiteetti, Vapaus

Fundamental Human Needs	Being (qualities)	Having (things)	Doing (actions)	Interacting (settings)
subsistence	physical and mental health	food, shelter, work	feed, clothe, rest, work	living environment, social setting
protection	care, adaptability, autonomy	social security, health systems, work	co-operate, plan, take care of, help	social environment, dwelling
affection	respect, sense of humour, generosity, sensuality	friendships, family, relationships with nature	share, take care of, make love, express emotions	privacy, intimate spaces of togetherness
understanding	critical capacity, curiosity, intuition	literature, teachers, policies, educational	analyse, study, meditate, investigate,	schools, families, universities, communities,
participation	receptiveness, dedication, sense of humour	responsibilities, duties, work, rights	cooperate, dissent, express opinions	associations, parties, POW*, neighbourhoods
leisure	imagination, tranquillity, spontaneity	games, parties, peace of mind	day-dream, remember, relax, have fun	landscapes, intimate spaces, places to be alone
creation	imagination, boldness, inventiveness, curiosity	abilities, skills, work, techniques	invent, build, design, work, compose, interpret	spaces for expression, workshops, audiences
identity	sense of belonging, self-esteem, consistency	language, religions, work, customs, values, norms	get to know oneself, grow, commit oneself	places one belongs to, everyday settings
freedom	autonomy, passion, self-esteem, open-mindedness	equal rights	dissent, choose, run risks, develop awareness	anywhere

*POW - Place of worship

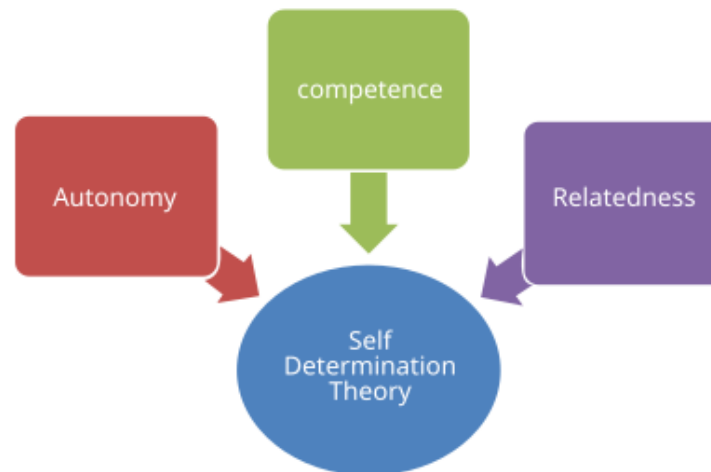
Doyal & Gough'n tarveteoria

Deci & Ryan: Itseohjautuvuusteoria

Basic psychological needs theory suggests that there are three important ingredients for psychological well-being and which foster [intrinsic motivation](#):

- Autonomy - Having a sense of personal control over life circumstances
- Competence - Having sufficient skill and knowledge to handle life circumstances
- Relatedness - Having at least some warm, positive, supportive relationships

[Self-determination theory - Wikiversity](#)

Hyvinvoinnin kokonaisuus

Ekosys-
teemit

Having

Kohtuullinen elintaso,
riittävät resurssit:
materiaaliset
elämänedellytykset

Doing

Mielekäs tekeminen,
vastuullinen toiminta:
monipuoliset
toiminnan muodot

Loving

Merkitykselliset
suhteet, rakastaminen
ja rakastetuksi
tuleminen:
ihmisyhteisöt, muut
lajit

Being

Terveys, itsensä
toteuttaminen ja
itseksään kasvaminen:
luontoyhteys,
kokonaisvaltainen
terveys

Taina Helne
'Toulu' Hirvilampi

Puristuksissa?

Nuoret ja kestävän hyvinvoinnin uhdot